

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

***Методичні рекомендації
для самостійної роботи аспірантів
за навчальною дисципліною
«Методологія інтегрованого навчання предмета та іноземної мови
в контексті гуманітарних наук»***

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
освітня програма

третій освітньо-науковий (доктор філософії)
03 - Гуманітарні науки
035 Філологія
035 Філологія (германські мови, література зарубіжних країн,
перекладознавство)

Методичні рекомендації схвалено
на засіданні кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша.
“27” серпня 2025 року, протокол № 17
Завідувач кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша

Олександр РЕБРІЙ

Методичні рекомендації погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземних мов
“30” серпня 2025 року, протокол № 7
Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

Анна КОТОВА

Харків – 2025

Загальні положення щодо організації самостійної роботи аспірантів. Самостійна робота аспірантів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних дисциплін і регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна».

Університет має забезпечувати для здобувачів вищої освіти професійну підготовку на рівні кращих університетів світу, формування необхідних фахових і загальних компетентностей, зокрема: *вміння самостійно навчатися і критично мислити*

Самостійна робота включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента денної та заочної форми навчання, регламентується навчальними планами та робочими навчальними планами.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи рекомендується відповідна наукова та професійна монографічна і періодична література.

Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і можуть включати виконання контрольних робіт, включених до навчального плану, курсових робіт, індивідуальних завдань, тестів, розрахунково-графічних робіт, рефератів, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

**Зміст та організація самостійної роботи студентів за навчальною дисципліною
«Методологія інтегрованого навчання предмета та іноземної мови
в контексті гуманітарних наук».**

Відповідно до навчального плану, загальний обсяг навчальної дисципліни для студентів денної і заочної форм навчання складає 3 кредити (90 годин).

Обсяг самостійної роботи складає 72 годин (денна форма)

Розподіл годин для самостійної роботи по темах

№	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Переклад і види мовленнєвої діяльності.	9	
2	Зміст комунікативної компетентності в Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти. Шляхи її інтегрованого формування в процесі навчання мови та перекладу.	9	
3	Зміст компетентності перекладача в перекладознавчих дослідженнях та класифікаторах професій. Шляхи її інтегрованого формування в процесі навчання мови та перекладу.	9	
4	Зміст соціолінгвістичного компонента в структурі комунікативної компетентності в Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти. Шляхи його інтегрованого формування в процесі навчання мови та перекладу.	9	
5	Зміст соціолінгвістичного компонента в структурі комунікативної компетентності перекладача. Шляхи його формування в процесі навчання мови та перекладу.	9	

6	Зміст предметного компонента в структурі комунікативної компетентності в Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти. Шляхи його інтегрованого формування в процесі навчання мови та перекладу.	9	
7	Зміст предметного компонента в структурі фахової компетентності перекладача. Шляхи його інтегрованого формування в процесі навчання мови та перекладу.	9	
	Письмова самостійна робота (реферат)	9	
	Разом:	72	

Завдання для самостійної роботи

№ теми	Види, зміст самостійної роботи*	Кількість годин	
		денна	
1	Завдання 1, Переклад і види мовленнєвої діяльності. [1] (Базова література), 1-2 (Додаткова література)	9	
2	Завдання 2, Шляхи інтегрованого формування комунікативної компетентності в процесі навчання мови та перекладу. 1-2 (Додаткова література)	9	
3	Завдання 3, Шляхи інтегрованого формування перекладацької компетентності в процесі навчання мови та перекладу. [1] (Базова література), 3-5 (Додаткова література)	9	
4	Завдання 4, Зміст соціолінгвістичного компонента в структурі комунікативної компетентності в Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти, 1-2 (Додаткова література)	9	
5	Завдання 5, Шляхи інтегрованого формування соціокультурного компонента перекладацької компетентності в процесі навчання мови та перекладу. [1] (Базова література), 1-2 (Додаткова література)	9	
6	Завдання 6, Зміст предметного компонента в структурі комунікативної компетентності в Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти, 1-2 (Додаткова література)	9	
7	Завдання 7, Шляхи інтегрованого формування предметного компонента перекладацької компетентності в процесі навчання мови та перекладу. [1] (Базова література), , 3-5 (Додаткова література)	9	
8	Написання реферату за темою курсу обсягом від 10 000 знаків	9	
	Разом:	72	

*Завдання:

1. В межах першого завдання студенти мають самостійно з'ясувати співвідношення перекладу та видів мовленнєвої діяльності.
2. В межах другого завдання студенти мають самостійно з'ясувати шляхи інтегрованого формування комунікативної компетентності в процесі навчання мови та перекладу.
3. При виконанні третього завдання студенти мають самостійно ознайомитися з шляхами інтегрованого формування перекладацької компетентності в процесі навчання мови та перекладу.
4. Виконання четвертого завдання вимагає від студентів усвідомлення змісту шляхів інтегрованого формування соціокультурного компонента комунікативної компетентності в процесі навчання мови та перекладу.

5. За результатами виконання п'ятого завдання студенти мають засвоїти зміст шляхів інтегрованого формування соціокультурного компонента перекладацької компетентності в процесі навчання мови та перекладу.
6. При виконанні шостого завдання студенти мають самостійно ознайомитися з шляхами інтегрованого формування предметного компонента комунікативної компетентності в процесі навчання мови та перекладу.
7. В межах сьомого завдання студенти мають самостійно з'ясувати зміст шляхів інтегрованого формування предметного компонента перекладацької компетентності в процесі навчання мови та перекладу..

Критерії оцінювання самостійної роботи

реферат (обсяг – мінімум 10000 знаків) за вільно обраною здобувачем темою курсу подається на платформу Moodle і оцінюється викладачем максимально 18 балів (за умов самостійності та повноти висвітлення питання):

аспект	кількість балів
Структура роботи (наявність вступу, основної частини, висновків, списку літератури)	3
Формулювання у вступі актуальності, мети, об'єкта, предмета, завдань, матеріалу і методів дослідження	3
Повнота розкриття теми: аналіз, порівняння і критичне узагальнення, наукових підходів; знання наукової літератури, у т.ч. новітньої	4
Достовірність, логічність і аргументованість висновків	3
Оформлення тексту і списку літератури із дотриманням бібліографічних стандартів, визнаних МОН України	3
Академічна доброчесність і відсутність запозичень	2
Разом	18

11. Рекомендована література

Базова

1. Черноватий Л.М. Методика викладання перекладу як спеціальності : підручник для студ. вищих заклад. освіти. Вінниця : Нова Книга, 2013. 376 с.
2. Coyle, D. *CLIL: Learning Through a Foreign Language. Models, Methods and Outcomes*. London, 1999 : CILT.
3. Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. *CLIL: Content and Language Integrated Learning*. Cambridge, 2010 : Cambridge University Press.
4. Marsh, D. *CLIL / EMILE: The European Dimension: Actions, Trends and Foresight Potential*. 2002. UniCOM, Continuing Education Centre.

Додаткова

1. Арцишевська, А., Гриня, Н. & Кузнецова, Л. (). Запровадження CLIL методу у двомовному середовищі. *Молодий вчений*. 2021. 10.1. 1. DOI: 10.32839/2304-5809/2021-98.1-1.
2. Давиденко, О. В., Пономаренко, О. В. & Смелянська, В. В. (2024). Інтеграція технології CLIL у викладання англійської мови та зарубіжної літератури: переваги та виклики. *Наукові записки. Серія "Психолого-педагогічні науки" (Ніжинський держ. ун-т ім. М. Гоголя)*. 2024. С. 35–46.
DOI: 10.31654/2663-4902-2024-PP-4-35-46.
3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання

- / пер. з англ. О.М.Шерстюк; ред. С.Ю.Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003.
4. Лелека, Т. О. Використання методики CLIL у викладанні англійської мови. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2022. №203. С.85–88.
DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-203-85-88.
 5. Лисак, Г. Предметно-мовне інтегроване навчання (CLIL): дослідження його ефективності та застосування в освіті в Європі та за її межами. *Comparative Professional Pedagogy*. 2024. № 14(1). С. 10.
DOI: 10.31891/2308-4081/2024-14(1)-10.
 6. Ольховська А. С. Розвиток фахової компетентності магістрів-перекладачів засобами інформаційно-комунікаційних технологій: теорія і практика. Харків: Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, 2018. 412 с.
 7. Орлов, О. Методика контентного вивчення іноземної мови в умовах реформування мовно-літературної освіти. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2024. 26. С. 360–368. DOI: 10.32782/2617-3921.2024.26.360-368.
 8. Руднік, Ю. В. Методика предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL): світовий досвід. У: *Педагогіка та психологія: проблеми науки та практики* (Міжнар. наук.-практ. конф., Львів, 9 серпня 2013. С. 63–67.
 9. Савченко, Н., Федорченко, Ю. & Туренко, Р. Методика CLIL під час викладання англійської мови студентам юридичних спеціальностей. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2023. №24. С. 376–384.
DOI: 10.32782/2617-3921.2023.24.376-384.
 10. Солощенко, В. Особливості реалізації предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) як провідної методики навчання іноземних мов у Європі. *Вісник НУ «Чернігівський колегіум» ім. Т. Г. Шевченка*.
 11. Ткаля, І. А., Черкашина, Н. І. & Огнівенко, З. Г. CLIL як глобальна тенденція сучасної світової педагогіки. *Проблеми сучасної освіти*. 2020. №11. С. 59–62.
 12. Шевченко, І. Кордюк, О. Переваги використання методики (CLIL) в процесі навчання майбутніх вчителів англійської мови у сучасних ВЗО України. *Молодий вчений*. №6. 2018.
Zuyenko, M., Kravchenko, V. & Kohut, I. (2022). Мультилінгвізм та методологія CLIL в межах проєкту MULTIED ERASMUS+. *Естетика і етика педагогічної дії*. 2022. №25. С. 19–26. DOI: 10.33989/2226-4051.2022.25.256645.
 13. Cardenas Pugo C.A., Paula Agustina Vélez Yanza P.A. Exploring the impact of CLIL on language acquisition in elementary-level english learners: A systematic literature review. *Pacha. Revista de Estudios Contemporáneos del Sur Global*, 2025. URL: https://www.researchgate.net/publication/391793559_Exploring_the_impact_of_CLIL_on_language_acquisition_in_elementary-level_english_learners_A_systematic_literature_review
 14. CLIL METHODOLOGY IN TEACHING CANADIAN LITERATURE IN TERTIARY EDUCATION: SCAFFOLDING. *Humanities Science Current Issues*. 2025. URL: https://www.researchgate.net/publication/392214872_CLIL_METHODODOLOGY_IN_TEACHING_CANADIAN_LITERATURE_IN_TERTIARY_EDUCATION_SCAFFOLDING
 15. Esfandiar M. R., Seporaa T., Mahadia T. Translation Competence: Aging Towards Modern Views. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2015. № 192. P. 44-53.
 16. Malmkjær K. What Is Translation Competence? *Revue française de linguistique appliquée*. 2009. Vol. XIV. P. 121-135.
 17. Language, Culture, and Society: CLIL-based approach/ Viktoriya Andrushchenko, Olha Dovbush, Tetyana Lunyova, Olena Luzhanytsia, Maryana Natsiuk, Nataliia Pyliachyk, Liudmila Sukhovetska, Svitlana Virotchenko, Maryna Zaluzhna, Svitlana Zhabotyńska. 2023, Запоріжжя: ЗНУ. 139 с.
 18. Management teams' attitudes towards the Implementation of Content and Language Integrated Learning in Moroccan secondary education: fostering multilingualism or perpetuating monolingual ideology. *Journal: International Journal of Bilingual Education*

and Bilingualism. August 11, 2025. URL:

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14790718.2025.2539321>

19. The Common European Framework of Reference for Languages. Cambridge: Cambridge University Press, 2018.
20. Zakharevych, M. CLIL methodology in the context of an integrated approach to foreign language learning. *Молодь і ринок*. 2025.
21. Zela E., Jata E., Sherko E. Students' Perspectives on Implementing Content and Language Integrated Learning to Teach Business English at Agricultural University of Tirana, Albania. Journal: Journal of Educational and Social Research. 2025. RL
Link: <https://www.richtmann.org/journal/index.php/jesr/article/view/14229>

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

EBSCO Publishing – багатопрофільна база даних, яка нараховує понад 4600 журналів. (Доступ з Інформаційного центру "Вікно в Америку", Центральна наукова бібліотека ХНУ імені В.Н. Каразіна)

Додаткові інформаційні ресурси розташовано на сторінці кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша ХНУ імені В.Н. Каразіна. URL: <http://foreign-languages.karazin.ua/ru/departments/english-translation-theory-and-practice/library-4>.